

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De vita christiana - Cod. Aug. pap. 142

Guilelmus <Arvernus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Sermones

[urn:nbn:de:bsz:31-90922](#)

Sermo de Pentecoste.

In nomine sancte et trinitatis Amen.

152

S i quo diligit me sermone meu seruabit et pro
meus diligit eum et ab eum venient et mansiones
apud eum faciemus. Quia hoc scripsit Ioh. 14. Regi
tationis vero et eius. Hodie festivitas. prius gaudiosissime cele
brata. Venit enim dominus proleniens regis domini ac fratre meo
in vinculo et rictio hodie costrutus. Ceterum enim quid beatissima pri
mera dies et similes prius festi. Locutus fratre mei despicio ipm
iudicem quod grex sue nobis iubeat ad eum adiutorium ut eos sub
ministrare atque inspirare digna ibi. utilia et salutaria nobis et uobis
preferre possemus. Natura propter sanum spiritum sanctum ut cogitaret spes
plerius pietatis habeat fructu pietatis fratrem non potest et per quam
poterit sanus spiritus sanctus auxilio ab eo pietate desiring pfecto sanum illum
gratia cogitatio nostra sorbita locutus nostra occiosa operato nostra pia
et dimosuit. Vbi autem spiritus sanctus ab eo cogitacem ad pietatem p
locutus ad utilitatem operacionis perficit ad satatem habet ille. Et
rata est haec causa. Domine tuus nomen in te et in hoce nichil est
in nouo. Unde spiritus. Aperte te manu tua ora implerunt domini.
Et exponens id patrem nostrum dicit in predicto sermone ac si diceret propositum
dico. Quae benigne inspiras illi grazia tua in fundo a quo vo
gram tua facta es eu in se ipso desice permittis. Solet ergo
tete te facies tua et cibabit ause. s. ip. 2 de. q. quia autem
ora operacionis sunt spiritus sanctus de ipso benedicta ora. Emissus spiritus
tuus et cibabit et renouabis facies tere. Et ut generis et fa
cilius habet spiritus sanctus graz obtineamus ad illam etiam et ipso
spiritu fruerit ut non secundum ut dicit dominus. si missus est spiritus sanctus habeat
ad sufficienciam habere ad effluentiam et redundanciam. quia item genitor

adhaerens aqđ salutaris de fontib⁹ salvatoris Int̄as ipmo
deuotissime. Oti sp̄ assit nob̄ grā anglicūq; eloquim mete
pia clae maiā.

Recen. pr̄ deti qđ Quēadmo? Impator mūdialis cū solle
mitate p̄cessu⁹ verillū p̄m suo petulā signo seu carat
tere i signu⁹ i p̄fulgib⁹ an se defere q̄suevit eodqđ p̄ vesp
ille suos p̄p̄ phedauos i vestire. s̄c i celestis i patens.
iā glia mōs hōdiōne die sollempnē vened i aplos filios
adoptiois verillū electos i signo p̄o crepit z cū eod⁹ p̄m
p̄ea p̄ploz vīz sc̄os aplos q̄ hōfīe i vestiuit verillū em
sp̄m p̄o affatu dilito e. Ipe n̄ amar e p̄io i fili⁹ q̄ se po
i fili⁹ diligit Et q̄tu⁹ ip̄e i cedit h̄o verillū deset nūp
em adāq̄ venit s̄n dilecone i antlo sustip̄ n̄ cū dilecone
i dilito dei i sp̄o s̄to. Edig. au p̄m h̄us verilli q̄ vī
p̄t an verū sit sp̄o s̄i verillū e mādator⁹ ob suos ubi
q̄ h̄o sig. n̄ r̄pit ibi p̄fecto n̄ e vā dilito dei n̄ p̄mo
ibi e sp̄o s̄to q̄ ubi sp̄o s̄to ibi vā dilito dei nūp vā the
niat⁹ p̄asump̄ta. Q̄do diligit me q̄ s̄uevit vā
vīs iuerentijs p̄pita. Inq̄bus qđ vīs cā i studiū
Pmo dilito q̄ salvator m̄ anob̄ exigit i eo q̄ p̄t. Si
q̄o diligit me. smone mēu suabit. P̄bato ei dilito e
exhibit⁹ ap̄o i m̄ gg. i hōdiēna ome. .: Q̄do ondit
dilitom q̄ ip̄e deq̄ nob̄ i p̄edit i eo q̄ p̄b̄t. i p̄ mes dil
get cū p̄uerb̄oy. 8. Ego diligētes me diligo. Tercio
exp̄mit utilitate i vītute i eo q̄ postpon⁹ i adēu vei
em⁹ i niastō apud cū faciemus. i m̄ ista id erit

du die

considerando declarare. Prima q̄ tu deo diligēd⁹ sit
 Secunda q̄ tu deo diligēt⁹ diligēt⁹ se. Tercia q̄ utilitas
 inde pueniat exut⁹ dilectione. Quarta q̄ ad p̄ma considera-
 racōm si q̄ra p̄ma q̄ li. deo diligēt⁹ sit in. q̄ deo dilige-
 tēdo singulārē liberalē i integralē et finalē. Englarit
 q̄d ut amore nūm nulli in q̄t deo exibeam⁹ s̄ solu-
 deo et ea q̄ ad ipm p̄mitē diligam⁹. liberalē p̄m oīo re-
 libucōd i tuu alioqñ eēt amor mercennari⁹ q̄ d̄v
 am hōst⁹ vñ belonit⁹ lieb⁹ et amor ipfēt⁹ q̄m s̄
 q̄ le. ex. q̄ oīa bona n̄ dēnt p̄ncipali fieri p̄t celu⁹
 et r̄ta n̄ p̄t i fernū euadēd⁹ s̄ exortatate dei q̄ nos bet
 mouere ad seruēd⁹ deo legi⁹ ei q̄ duo erat fides nūcīs
 et senex nūcīs cat famulus dei liberalis et dyā. hoc
 p̄sideānō veit ad seniore sic i q̄nd. habeo t̄ r̄fere dei
 uissu deq̄ mapie doles q̄ anglo dei su ego. Orias q̄
 frater tuus iunior e filii daphnacis etēne bona q̄
 facit n̄ se meitaria vite etēne et euauit senior i tuos
 deo facto q̄tuas t̄pe s̄ p̄ gemistebat q̄ i p̄decate ducbat
 pater mi q̄re cotris caris exspectu meo. q̄ vñdes aut
 sit ei ouelata suat ab anglo Et nūcīs vñdit. Noli tri-
 star i si debeo daphnari daphnor si saluari saluor et n̄
 sonia deo p̄t vñm celoz. s̄ p̄t sua bonitate q̄ sum
 mūr bonu est et p̄t sua amorosa caitate passione
 q̄ sua amarissima si vñt in dace vñm celoz p̄t si
 i fernū p̄t. Et de nocte veit anglo dei etulit sem⁹ q̄
 q̄ fūs et dyā. et q̄ usc iueind exista constancia mag-
 meruisse q̄ p̄q oīb⁹ dieb⁹ vñcue uq̄ meruisse.

2 hoc fuit opus libertate caritatis. 3º diligens deum regi ap. spiritu
e. diliges dominum deum tuum ex toto corde et deum vi. Et quanto
finaliter seu perseveranter. Et vii. In vita tua diligere deum qui
fecit te. Supradictum qd. merito diligendus est deus qui fecit
te et tale quod lez et misericordia tua ad imaginem similitudinem sua
regis corporis super eum caritas et pietas in te deum meum
qui et meum scilicet ipm dedit nobis. Quid enim melius dare potest
ipso deo quam se ipsum in operem caritatis meam dedit in ope pietatis
potest ubi se mihi dedit me multum vobis dedit. Quid ergo ego qui
deum meum tenet non solus inter me et tuum largitorum similitudinem gubernato
re copiosissimum iustitiae meitorum ditatore et ceterum
glorificatore. Igne valde amando et per quod virgo sapientia et tota
littera anime diligendus. Effectusq; dicitur quod tu si sit deus
in Ihesus et caro hanc fragile quoniam poterit deum et te diligere
et ipsum comprehendere. Hunc quoniam in dei patrem. Propter et pietatis et cel
ligi patrem. Non modo ut modus tollitatio offerat ad te dilectam
et deum talem et diligendam quod te. Non quod addens primet de te diligere
suum ut quod et talem offerat addiligere et deum talem deum
diligere quod toto posse suo datur deus deum diligere et propter et habet
tamen ad dei amore deum ordinare. 3º. Propter pietatis diligendos
ad te dilectam ut si modo diligenter ad eum modus reidilectio.
deus est qui in te reges diligere et diligere et deus est habens ipsius
fideile. quod deum infinitum est diligere tu sic et infinitus deus. sed
sunt illa caritas patrum infinitum diligere actu si dilectorum infante et
ita in cor humanum non anglicum patrem deum comprehendere non
totaliter isto modo diligere sed duobus primis modis possimus

154

aut alia diligē p̄t dñs. En̄ diliḡ. x. confessionū. c̄ymis
hinc te amat q̄ aliud tecū amat p̄ n̄ p̄t te amat. hinc
aduertēt q̄ m̄ dñ. In libro de diligēdo dñm. cor. 1589
dilic̄s. Prīmā ē q̄ diligit ho se p̄t seipm̄ i ista dilic̄o
n̄ e bona f̄ p̄usa. Secundā ḡdī ē q̄ ho diligit dñm p̄t se
t̄h̄ ē dilic̄o mercenārū eit t̄n bona si finis p̄ncipalio
coſtatut̄ deg. Tertiā ḡdī ē s̄i deg p̄t se diligi² q̄ bonis
t̄h̄ dilic̄o ē valde bona. Quārtā ḡdī ē q̄ ho q̄ p̄t diligit
At̄ dñm diligit i m̄. p̄tq̄ ū p̄t dñm i t̄h̄ ē dilic̄o optima
q̄ t̄h̄ dilic̄o n̄. q̄ uit̄ desuo et̄ i se ip̄o p̄ so. m̄ q̄ dei
p̄. 2 felix i q̄ dñm. q̄ meruit p̄tingē ad hinc ḡdū ut
dicat cū p̄s. dñd̄ fecit cāo mea i cor meū deg cor.
i p̄s m̄. d̄. i et̄. Indubie. si q̄d̄ his ē eggie portat vey
illū. s̄i om̄us v̄t̄q̄ de ill̄ de q̄b̄n̄ themav̄. Si q̄d̄ di
fmo. meū ser. Observato n̄. mādatoy dei a fit p̄dilic̄o
f̄m̄ e siḡm̄ veyilli. s̄i. sic dilic̄o dei siḡm̄ ē aduert̄. s̄i.
nā n̄. ē q̄ ita p̄p̄e i m̄seco disponat hōreꝝ ad suscep̄toꝝ
p̄. s̄i. sic dilic̄o dei q̄libꝝ n̄. res q̄ gaudet suo fili. 2 q̄. s̄i.
dilic̄o ē i ū dilic̄o i s̄i. 2 en̄ ū s̄i. i dilic̄o et̄ am̄. s̄i. i ḡd̄
ē sic rāt̄. q̄. p̄ality dic̄io donū dei alti. san viuus
iḡo rāt̄as q̄. I q̄d̄ aū late n̄ p̄t q̄n̄ erupat i op̄q̄ aliude
exc̄q̄uit̄ sic ē de dilic̄o. Endit ei gḡ q̄ amor dei
mūḡ ē oīosy op̄at̄ ei maḡ sic si aū op̄ari immitt̄
amor n̄o ē. En̄ cū dñm i m̄o p̄p̄toꝝ d̄ynt̄. Si q̄d̄
diligit me p̄. m̄. ser. H̄ius rei figura ostendit extiori

re p̄sentatoe i pa p̄tula hodiene eplo cu d̄r. Indu cōpleret
dies pentecostes orat discip̄la p̄t q̄gati r. aqñq̄ gesma
de ap̄sta. s. f. i disciplos i vnu q̄gatos i lugine ignis
descedit r lege noua spual grē eis i p̄ssit. r m̄tes eoz
i plenit. Nō ei. q̄gē ijs̄ d̄i sp̄s̄ q̄ p̄ctas ijs̄ sibi p̄ia
coq̄it. P̄mo ijs̄ ē illūnās. Ita ec̄ solus sp̄s̄ h̄c illūnare
corda v̄l m̄tes hom̄. Seco ijs̄ ē liqfac̄s r arefatus
sū q̄sumēs q̄ q̄n dura corda q̄pugnūt p̄ctus h̄c s̄m̄ ē affu
to r t̄ fac̄t eos fluerē ulci⁹ deuitute i vture. Tercio
ijs̄ ē actiuus p̄ls̄ q̄ oīa alimēta. Om̄ appōts q̄busti
v̄lib⁹ ijs̄ ēst̄ i finit⁹ r p̄ agit i cm̄ q̄ h̄c i q̄busti.
Dir̄ amor sp̄s̄ s̄t̄ n̄c acōsus. sp̄ ducit h̄orez deuitute
i vture. Quarto ijs̄ ē apprehensi⁹ r leuissimū elemētu
r p̄lm̄ r oīe leue n̄ p̄bribit⁹ tedit surfu r̄ celi dir
gra sp̄s̄ s̄t̄ carda hom̄ r q̄b⁹ h̄icat leuat suvſi ad celsta.
ita q̄ desup̄mis ragitat r deterrim⁹ n̄ aduetut. Quinto
ē corroborati⁹ v̄l̄ de illis q̄ m̄da h̄nt sp̄m̄ s̄m̄ mude
ut raptis r alys. s. accepta gra s. f. q̄ p̄s̄ erat fragiles
p̄stat p̄stiterat q̄ adueſaiod r libulacōs. h̄c p̄s̄ id
licone sp̄s̄ s̄t̄ r obſeruacōe m̄datorū dei q̄ t̄ salubria
p̄ p̄t̄ m̄ltiplite v̄tilitate. P̄mo p̄t̄ r p̄ant̄ auctoritate
sp̄s̄. Tu mandasti m̄datorū tua custodire nimis. 2°
p̄t̄ ip̄is̄ assistēcia r p̄m̄alitate. p̄s̄ Gernauī m̄dator
rua r t̄esi. tu. q̄ od vie m̄. i q̄p̄t̄ tuo. Om̄ loca, de,
solatoe lib. v. Maḡ n̄b̄ i dicta ē natūr̄ p̄briſſi
diffidare n̄ wlf̄ tu ante actos agit cūcta cēnentio.
3° p̄t̄ m̄datorū facilitate i Joh. M̄dator eius

Guia n se jugu et meū suave et onus me. leue. Certo
 p' corp' utilitate. agt. pyp Si vno vita i qdi sua madata
 Certo p' missis maladictos deqbs h̄t. ad longu deut.
 2d. Et ipo. maledicti q' dedicat amadatis tuis. Sed
 adutēdu dilectissimi. q' p̄ha qrit i quo corrigit adalesten
 tio vna sua. q. d. In quo qsa corrigit super vna sua iu
 stodiceo sermones dei qui sunt. Deus superbi⁹ resistit
 omib⁹ dat graz. Jacobi. q. In quo corrigit auar⁹ uiam
 sua i custodiceo sermones dei. q. s. dan. p. Petta tua
 elemosinis idime. In q̄ carnis luxurias iusto. p. dei
 q' s. fornicatores desinat dei ad heb. In q̄ negligend⁹
 ratiōiosus et dormiens vna vigilias noctis ut voc. audiatur
 sermones dei jc. 9. Maledict⁹ ho q' facit op⁹ dei negli
 genter. Certe i h̄t mod. omis qd⁹ ambulas i invioz
 n̄ i via corriget vias suas i custodiceo sermones dei et
 sig. eit p spicium q' deu dilig⁹ ux̄ vā themat⁹ passupra
 dīq̄ dilig⁹ me et ista ad p̄m sufficiat

Om̄tu ad secundū eit considerato deditio dei q' deu nos dilig⁹
 et q̄ mag⁹ sit illa dilect⁹ q' deu nos dilig⁹ i sumat nob̄ Joh
 iii. Sic deu dilig⁹ m̄d ve unigenitu cf daret ad morte
 Nbro. viii. H̄o filio suo n̄ p̄cepit deu. cf Et gg? Q̄ esti
 mal. dilect⁹ cautat⁹ ut seru edm̄co filiu i did isti. Un
 q̄. Hoc m̄tu indicat dilect⁹ amore m̄ta ei et i finita
 et distata. Qui ei i mortal q' s̄n p̄ncipio q' magnitudo
 i finita ea q' s̄t extra et inore i finit⁹ plenos petis dilec
 t⁹ ea q' secut⁹ ensua s̄t mag⁹ amoris q' n̄ seru n̄ angim
 n̄ archanglm̄ dedit sed filiu s̄u unigenitum

Amuris tu diligē sit acū volle bonū ipse aut p̄r voluit nob̄
voluntate effitati iſ finita bonū q̄ dedit nō filiuſ ſuū q̄
e iſ finita bonū q̄ p̄ ſtū ad Ephe. v. Sp̄ate imitatoris
dei ſit filiū car. i amb. i di. ſit p̄dilectus nos i di ſemz
p̄nū c̄ ſonū adūtes q̄ ille magnus i m̄fū iſ finitū amor
p̄nū rāte fragili iſ muā n̄ debuit n̄ tu ſiḡ aq̄uo n̄.
i memoabili aq̄ vehemēcie ut di i ep̄la hadriena. factū
e decelo ſonū rāq̄ aduerient ſp̄o vehemēts i liḡ dīlco
dei p̄nū adnos plebiūq̄ iſ mutet n̄b̄ tu ſp̄u vehemēti i
ḡndi ḡmacte ſp̄t iſ finita c̄ p̄tē ſuū dīme maieſtati i tu
q̄dā trōre i p̄ncipio m̄ ſtatū p̄ v̄l i eod̄ momto dīma
p̄retas ſuā p̄nīa nob̄ ſp̄u lenitas gr̄pat. apli itaſ
audierut ſp̄o vehemēts ſonū c̄xt̄ ſp̄tē ſp̄punt
ſp̄m lenitas i teris tu ſua dulcedine. Iſte en ſono
erat admo. tom̄trui. ut dīc q̄dā gl̄a magiſtral. hoc
in ſono apli i alij tu eos exiſtētē neq̄ erat tūti ſp̄
fuerūt itiſ valde letificati ſp̄u ſtō h̄ ſoopante i ſiḡ.
Duetus eius q̄ e meſtori coſolator iſ gr̄atū i p̄armator
i laborator coayator q̄ ſia patet i apli ſp̄mo tūmidus
i ignariſ i dei amore tepidus rūmīſ ſp̄a p̄ſea edoc̄
oēz veitato tu fiducia i gaudio loq̄ban v̄m dei ut h̄t
att. Ibar apli gaudentē ato. co. iſ Et ſic patet i ſiḡ
amor dei p̄nū adnos fragiles vermiculos q̄ iſ alia ſue
dilectoris i ſiḡia dedit nob̄ filiuſ ſuū rūmīſitum
i largit̄ e iſtale ſp̄m ſonū adnra i ſructoz iſ ſi
mactez. Quid ei nob̄ ſua ntitas p̄ſuſſet ſp̄ ſua

passio amara q̄ ihsu recto gloriofa q̄ eius astesio mirada
 si hō i nō fidem nō firmasset. i hō breuiter testis suff.
 Om̄n̄d̄ vō ad̄ m̄ finalē t̄ c̄t̄ considerat̄ devolutate nō p̄
 ueniente exiūt̄ dilectane i hō utilitas consistit i hō q̄ p̄
 + filii una cu sp̄u sc̄o aduocacire + misione apud nos
 pace erigit i hō p̄fecto maria e utilitas qm̄ pluit ad
 ueniū + misio efficim̄ filii dei + h̄edes v̄gni celestis.
 iux̄ aplin. Quia adheret deo uius fit cu eo sp̄o. ha ad
 car̄ q̄. q̄ amor tr̄istit̄ amad̄ i amatu + p̄uez amare
 vñm̄ deo. h̄e c̄i aia t̄p̄līte defectu q̄ t̄xit ap̄mid̄ pen
 tib⁹ i firmitate uiratia + malitia. An casu p̄mi
 hōc hōc cat̄ ad̄ymagine dei fact⁹ ut et̄ fortis sapient⁹
 + benign⁹ hoc defect⁹ illi p̄t supple n̄ deo p̄ domi
 sp̄o sa p̄tua solis dei capax e q̄ h̄e sibi i p̄fū signifia
 se emitatio con illi p̄t supple + suffic̄ aie n̄ soli deo
 veit q̄ sp̄o sc̄o cu domi sua ut supplet defect⁹ aie +
 introducat bl̄issima c̄mitatem i spaz aiaz p̄mittet n̄
 cu more p̄nicipi q̄ p̄pet hospitium. Iste nūcius est
 timor dñ q̄ t̄p̄s mores expellit cu cedro hō e p̄me
 memoria i ḡo i fernal + demona + stat an hostia cu
 bacto. + cu memoria passiois q̄ + vtute c̄f. Hor
 facto n̄mittit sp̄o sc̄o duos domicellois q̄ introducit
 et rediuit h̄y se fortitudo + sapientia. q̄ sapientia detinet
 i rediuit fortitudo e i agḡdiedo arduius + tollerando
 aduersio. q̄ sapientia delectau i eterno. Si q̄ sue
 rimus fortis tollerando aduersio malis p̄desiderio

et nos. stat et prece i cordib⁹ mis⁹ et sic i pletus e p̄m⁹
desert⁹. s. cella i firmitas ⁊ fortitudo i ducit sapia & ci-
net i ductu q̄ sapor et nos fac ut ho agi⁹ duc⁹ ardui.
et ut p̄seueret i tolleratio⁹ abusis. Quid⁹ filii itdicit
p̄ dom⁹ s̄c⁹ et p̄ dom⁹ i telliq̄ cōserua⁹. Ora ora e ratioc-
nali⁹ i telliq̄ e i q̄ḡtōe et nos. P̄staz ordina⁹ ho ad
pp̄m⁹ p̄ telliq̄ addm⁹. p̄ dom⁹ s̄c⁹ sit ho i n̄sire p
ignē luxurie ut n̄ cōbura p̄ dom⁹ i telliq̄ plūtū aua-
ritie q̄ n̄ de sordidat⁹ et paquas mario⁹ a. amaritudines
p̄tū ut n̄ absorbant⁹. Itē p̄ dom⁹ s̄c⁹ sit ho recte se h̄re
i ei negotio et i ei facto ad p̄m⁹. Qz or̄ hōiez itet
luge adq̄ s̄me t̄dat ista s̄a. si adm̄tu et nos i ita
p̄ dom⁹ i telliq̄ cōseruat̄ s̄a ne sit aual̄ trena ut
s̄va. T̄p̄s̄ s̄c⁹ i duci⁹ p̄ dom⁹ p̄ietat⁹. cōfusat⁹ aut̄
p̄ dom⁹ cōsili⁹. p̄cōsili⁹ distit ho q̄ astim⁹ h̄re debat
ita aut̄ et ita i inicu. H̄ci ḡ s̄c⁹ sp̄s i plendo tua
grā dona uolutate mortificato tremitate cōterende
carino desideria stabilendo nos tua grā et rabiudo
mob caritate p̄fecta. 2m q̄ q̄druplex i p̄it caritas
h̄z. Caritas frigida tepida feraida et ardens. quao⁹
nūc t̄a breuitatis obmitta. sed tui amoris i cordibus
mīd ignem accende caritas s̄n q̄ n̄ e salo q̄ ut Iaco-
bi testa. Quicunq̄ tota lege seruauit offendit aut̄ i
vno factu e om̄i vñ. Pendat aut̄ unq̄d⁹ octat⁹ i
telligens ac sam ex isteo capit⁹ q̄ n̄ uelit decipi ut
errare s̄ intelligere ut dn agat qq̄ n̄ uelit aut̄ p

Dene si saluare considerat utaq; vigilans clero atq; itagro
 aspectu intellectu q; vid q; le pondy q; ve nūtias i ipsa
 sola existat curitate. et mādatorū obseruatio q; tūtias
 i cāta n̄ dediḡt dilectorū v̄cōpensare et māsio cāta dilige
 te h̄c ut vā thematis i tonat. qd̄ qd̄ diligit m. f. m. f.
 et p̄ m. dīl. e. et a. e. ve et māsionem apud eu faciem⁹
 q; māsio tūtias i nob n̄ tūmne nob p̄vare dignet cūs
 p̄m e misere sp̄ p̄tere. Amen

Si aliquid foret uicio sum tu⁹ ut sūladiis corrigeret ad p̄la
 Datū qm valde scrupulose s̄p̄si et collegi et discep̄li i tria
 p̄nicipalia. Neḡtibus min⁹ p̄nicipali⁹ q; remabiliter po
 testus appone q̄x̄ vide salubre et delitabile audiētib⁹ q; utila

Sermo de Nativitate Domini.

Verbum caro factum est propter nos. Et natus est. Exultatus autem in cœlo hius celestis sollempnitas gratia exulta et levata. Non humana ructus deus est enim dominus ut sed me pannandi esse accepimus assumto bono propter gloriam ut mortalitate gloriam et originalis iustitias accepit ex misericordia dei libavitate et divinitas que super præstatibus principijs gloriens erat eleuata que probum amissit. Tertia laus quae in sepiam mundi penalitate audiatur et mortis natalis. Involuta non ex parte spiritus domini adfeci remedium quodque valeret auxilio induxit alieno ut splendor glorie et diuinæ gratiae irrigacione arenaria Christus noster recordia illuminaret quod deinceps hominem medicari et gratias dispensationi regni per gloriam regnabat. Quaenamque est de qua riuulis aquarum decantum? Ihesus est per prophetam lucum etiam lucis et fons lumen hodie in omni terra valorem praesertim Christus est recordium salutis in propietatis matris gracie omine donatio noster dispensatio et storia clemencie fons et origo. Unde amio quodque sic gloriam plenitudine affluit proposito per gratiam sine qua nullum rite celebratur recordium recordum esse tempio quod ut dicit duotus et dilectissimus eius collaborator prius in vita benedictus Christus summa oratione sicut etiam uiuenit deusque plenitudine omnes accipient emittit enim fantes in qualibet obitus.

votati a paciati cōsp̄: cōāc fideles / implicatas
 fitus a cōām implicatas plorūq; portant
 Odhanc ē grē p̄pnālēm p̄ce accedam / ipaz
 deute suplicando ut grāz aquo filio nob̄ impetrē
 dignat a hoc p̄m q̄abellis angli ei nūcianē
 ac dīcentis dñe grā plena ut

¶ Verbiū m̄ro sitū es. Qdli p̄us exigit allegatū
 venabilis p̄r tē q; fecit adm̄ mei amītissimū tu
 quām q̄is adsp̄ctū delicios hoc ē padis p̄p̄tu
 fuisse ut in delicio padis uiuet inuidia pugnante
 dñas: p̄cepta conditoris temp̄is ī s̄p̄ri p̄dictis
 tales auxilio p̄i indiguit ratoris ne aut deus
 om̄ps sic rētūm nobilissimā p̄s hōc p̄i m̄ini frān-
 d: d̄cepta p̄petuis p̄biac dampnatois videret exp-
 fondo dītis op̄is dēruit eam ī dīndā Cum iſ
 qui redemptoris iſdonū mīnistrū tācta nō p̄dueret
 deus ip̄o filio suo nō p̄p̄it sed ī hōc p̄nolis q̄
 voluit que exortū iungit noua līgatio anglo gallic
 & nouā rōgo p̄fessi vōtūc māne salutatis honorat
 obp̄go anglus & mīniat vōtūs obvībē alīissimi p̄
 sup̄erit p̄s vōgo cōdit q̄id concepi d̄ys p̄lit nāq̄
 alīissimi filius deus deo & genito om̄ p̄la vōm rāo
 mīpe & fītm que faciunt vōm mī alī p̄p̄i p̄p̄ita

In quibus quidam vix bunt tangentibus duo pomo tangi inquit
vires spectant quod illud impossibile est enarrare diuina excellen-
tia et modus assumptionis seu unionis vestris dei cum humanitate et
tu deum unum. Secundum tangentibus filii dei te vel diuinum frumentum humanitas
cum diuina carne summa est. Deponit hinc adhuc secundum portans
omnia vero virtutes puerum deum hinc ad philippum et eximuit per-

metropin formam seruum accipiens.

Vix ergo pomo quod in prima parte habet tangentibus diuinum excellencia nec
et hoc cum dicitur unum honorabile per se et tria ut tercium. Secundum
In omelia evanescit edictus ut hodie missa post pmi.
tertius celebratur primus que duo iam pfectum. Tercium vero ad
reparat ideo locum deum diuino dum non possumus sed aliquid habere
deum in meo imperio ipsa utriusque compellit. Unde et pfectissimum cura-
geliq; iuste voluntate ostendit inenarrabile dei quod super carnem
quoniam oritur ut illius admixtum mirum quos per nos salutem quod
omnino et motu et dignitate est ab aliis non apprehensum per carnem mi-
tri cura trinitate enim pfectum est diuina operaria ut corpore dilim-
ite formato coruscet non concreta nisi mediante esti via et
aut cura inexplicabiliter est ad ut ead per abutum pfectus
per non esse dignum fateatur sicut corrigiam calcinatis ihu quod
illius coniunctio modo inseparabile aliisque explicari non erat possibilis
quid est in tantillius dicam de modo huius explicabilis unionis isti
paucum expozitum dicitur non quem ita pfecte ut ita clare per se et
ipsorum. Unde deus in incarnationis modo datus multo datur. etiam
sic aut non sent audiendi qui non uero hanc pliue. Si pfecti-
pige dicere neque natura deserta sed falsum carnem et humanitatem
tertius pfectus ostendit inenarrabilius in quo etiam pfectus
quia timentur quod si non pfectus per se me humanam carnem sustinua di-

139

Inquit de his dicit ipse visibilis sol in fiducia quod pater
fecit parere et eis iudeos peruerat Si ergo visibilis in ea visi-
bilibus et iudeis contingi potest et non iudei ignorantes ignorantes
et visibilis ex eius partem corpus supponens hoc quod pater
contaminatae accepit a adamis et similitudine libauit ei enim
nam pater accepit carnem et carnes et inde instanti quo recepta
fructuosa uita fuit quaevis. Quoniam ergo iudeo nascitur et pater
aduocante modo non in utero modo in utero non raro est factum.

Et ad id si homo non patitur verbi tutus dei filius homo factus fuisse dico
procuratorem huius operis plus est nouit qui natu et ablatu et
quod voluit ea cui que ipsa voluit. dei presentes non sunt nobis
nota nisi in quantum est notescit nobis pietatis pars quibus deus
voluntate quam excludit. Sed propter dominum augustinum dico quod non fuisse
factus homo si homo non patitur. Unde ipse sic ait in ore abbatum
Unguis ut quid enim misericordia pro hac est ut quod dei filium propagabili
potest si de eis qui patitur autem et non factus salvatoris si non
eius indignatio prius dicitur id est super id matthei et Ihesu enim pulchrum
faciat ipsius prius si homo non patitur Hugo non pati posset et ita si ada
non patitur ergo in carnate non pati posset. Et misericordia pulchra iracundia
vultus domini opotuit deus cognoscere. Non enim tempore si paulus opt
sum facit uellet aliis impedi posse metuere sed quod quoniam dicitur quod non pos
sunt sed et a proprieate quod non voluit est. Voluit ut sic dicitur secundum pater
reduxit et primas uirtutem pietatem dicit ita quod a secunda uirginem redire
et pietati amarae corporis affectu debilitate. Si enim tempore huius misericordie fuisse
ipsum non tempora nec iudeos adipisci intencione inserviassent

Ope autem huius virginis est tunc pulchritudo et in seculi instrumento traxisse
exstitit laudes pietatis videlicet aliqua adlaudare ipsius exercitacionis dignitatem

Duxi quoniam tu dignus excolle laudibus non vales etiam si quis
felicitate rotte lingua quecumque em angolica pateras ut Inglati-
norum illi audiat quare que digna sunt patera sed pater-
reum si a tractatu filii dei ipsa enim maior plenitudo pater-
et caritatis est quam insomnis angulus pater et pater. Unde venabili
pater mihi insimone de nativitate qui in scripto degaudet
capitalibus alie stelle rutilat lumen tuum et magnitudine pater-
nitatis et splendoris pater mirabiliter natus angeli tam videlicet et honoris
Vixi anglus pater et in immitate glorie et splendoris etiam
ipsa enim vixi gloria non potest laudari et honorificari apud fideli-
s et etiam apud in fideli ipsa enim pateras et dignitas exoptatis pater-
ipsam pater dicit enim in alchorano mahometi dixerunt angli
O maria deus utique legit te et precuerat te et legit te dicit
ea pater milites plorant Item in libro Alchorae dicitur ille de filio
Adam natus que non tangere statim Et ideo plorant
woristerant pater tactu pater maria et filium eius se dicit
in alchorano agorae agorae quanta. Ecce quod quod Angli et Iesu
maria adloquentes inquit O maria omnes unius et misericordiae
splendidior et subior atque interior poli deo preuenient pudentes
hunc tuum habentes genumque deo sicut etiam adora. Ecce quoniam
digna laudibus conuocata est ea vixi etiam apud ipsos quoniam
magis nos quod in opere edidimus eam deo laudare et honor-
ificare Unde dicit pater mihi ibi insimone vixi pater nisi tam
Obstat maria sola inter milites vnde dicit pater agniti mil-
itato libera et dolere puerum alienum que est in illa que
tantibus laudibus attollit nisi ea que hodie nostro die digna

appellue dicit ipsa maria ad alchoranum optime epistola
habere testimonium ab aliis q. fieri potest unde dicit
sed habere testem ubi huius q. auctoritate potest ut no-
men 2 et 22 debalacrum et laudatum regi
excalens quicunq; maledictum et omnes pater

160

Fuit vni dei caro^m ipso genere & q^d pmo

Dixi p^r q^d in secunda p^r t^hū^t tangi pli^r dⁱ & m^r
dⁱui h^uilitas f^utu^r tu d^uz (are) v^m C^m C^m f^utu^r - sc
de^r q^d h^uit adphit^r exi^ruit semetipm^r form^r fui acci-
piens R^uecendi p^r t^hū^t appres id D^hic mirabilis inca-
natus nat^r p^r loq^r b^r p^r m^r b^r infimo dⁱte^r
x^rpi O naturitas inenarrabilis p^rdicti^r honorabilis inde
amabilis h^uilis impitabilis anguis & i^mhius o^ris admira-
bilis Quid em mirabilis quā coginez parcer deū & h^uic^r
q^d vnp^r vidit ut audiuit tunc q^d iniqua mirabilis p^r re-
h^uilis quā q^d i^m qui tu informa dei ep^r & sign^r dei pris
exi^ret humaz carnē assumet h^uit em fuit h^uilitas in
audita ut d^uo nasci pat^r & glie dignet filius s^r amal-
le p^r & pp^r hoc loq^r ipsius dicens paulus natus e nob^r
Qd^r glori paulus & h^uilis id duebat ip^r dei filii reucla-
sti ea paulus & h^uilis apuit em h^uilis & no p^rp^r
qm^r deus p^rp^r p^rsp^r h^uilis aut dat g^ras sp^rut no
h^uilis ut nobis h^uilis. quidaret Vnde Ambro^s in
firme denati^r h^uilis uicit ad p^rp^rlos ut p^rp^ros facit
h^uiles Deinde h^uilis ta d^rb^rut p^r m^r paup^ras
de qua n^rsp^rat^r loci uilitas eobi reclinabat p^rmo^r
temperie q^dbus involuebat^r aut q^d h^uilis exputat a
impedit nos deus tripliciter p^rdict^r exemplo in de-

quodammodo

Dixit eame qui misericordia tua & misericordia tua
promissione primi Job 22:9. Qui misericordia tua
et ratio comminatione supplicij facta. 1. Misericordia tua quoniam
tuus quoniam vindicta omnipotens ignis & exercitus tuus
mitantes ipsi terram secundum ac domini propriae misericordiae
& redemptoris misericordiae studiamus omnipotens sollempner
arzipe misericordie votum cor specta illi pompa & huius
modi exulta gloria confundendo pauperem misericordie no-
desentes & feliciter in misericordia & paupertate hanc misericor-
diam quoniam mercantem populo audire quod fortis
misericordia quisque sentit & consolacio est & id est am-
icte bendit papa noster propriece regnum quod nobis patet
et ab origine mundi usque ad regnum nos principes officiantur
cum quod hodie vocato fatus conformatus dei filius cui
tu patre & puto salutis phenest imperium Om-

missa de passione domini nostri iesu christi valde dilecta die

161

Hunc duxit sanctus ipius dominus noster ihesus christus ossibus ad
corde meum ac etenim pater quod est deus exultauit
ille et exultauit et illi nomen quod est super omnes nomen /
quod est dominus noster etiam et collata domini ihesu christi filii
nominis quod deus ad amorem dei suum propter desiderium et ille qui erat
quoniam vulnera plaga sustinuit et sanguines eius per se propter
multos poenitentia uerae fidelis et habilitate de peccatis et ipsi
pedibus addoloratus suos confundens audire multum perdidit
et dedit propter mei quod tu es amio et regnabas deus pater pater
leonis zachariae pater hec dicit dominus deus et exaudiens de
deus deus misericordia omnis carnis et sic habuerunt portem
propter gratiam et misericordiam et propiciari pueri quod amiserunt
et ploraverunt eum ad plandum magno quod amiserunt et dolerent
sic et ut dexter sollet mente puerorum nulla deus est pla
netus magnus interplaneten et dicit et quod fuit plaga ista puer
deus misericordia tuus et dicit hunc plagulus sum puerum
puerum tuus donatus eorum quod inni obligebat puerum sustinere
sic puerum et disponerent omnes greges dicit dominus omnes / pro
puerum expectant cor meum et misericordiam et sustinuerunt qui sum
et suscipiant et non fuit consolamentum mihi omnium et non faciunt
ut / Et didicimus puerum nunc fel et illi mea posuerunt
me accidit / Altera domini regni ut solubiliter misericordia
nunc pri obediens dicitur et ad amorem et caritas et ag
mendum puerorum et misericordiam ad amorem / ubi gloria offensiva tibi
summi laudes et honoris corona / Aliibulla xps factus est propter
obedientiam ossibus ad mortem duxit omnes tractus tristis est dies
mei ossibus ad mortem / queri / quis est hoc omnis uita et queri queritur
/ me puerus judex qui adhuc capitulum illi salutari uulnus
mei et duxit meum sequitur laudans dominum omni laude / deo
dignus dignus uiri laude / filius xpi deus in qua laude uobis
concedit pueri regi adherenda tecum eti gaudia domini

Nulla corpora pueri resus qd sa oia gisimata erant ut
gisimant seplura dixit siciv vass ergo apposita erat
aceto pueri illi aut sprigias plenaria aceto & iisopo
correspondens obculante eis qd Et eis accipisset qd aceto
dixit gisimata est & multas tradidit pmi pulci ergo
qui pastore erat ut nō puerum corpora serua salatu
erat si magne illi dieb filiat regnante pilatus ut fru
gant eis cura & tollerent venient milites ergo & pmi
quidam fugerunt cura & alterius qd amissus erat cu eo
adfric aut cu venient ut videtur cu qd mortuus
nō fugerunt ei cura s' vnde milites tunc latentes
apert & gressu sanguis & aqua exiit Et qd videt
testimonia philaret & vero est testimoniū eius
affitione resurrexerunt junc viri absqz axia qd erat
vne quiescere & lucta sua vulneraverunt & crux
fuit ossa ossa mea. Deinde dom pma qd pundi
redemptoris crucis ligatus ascendisti et vniuersus in
mundis qd interclusus erat illuminans illam lucem
puriab & corpora una sump tubi pquare ad ceteras
lucem pueri merelimus qd cu deo patri & pmi po
plicio qd salutis & tēmoris sedemt manuē & ped
anob & denunciamus oia ossa mea. Cognit dom
pma qd horu diei ppter predompacti mundi aue
pueplum ascendisti & paupiri tuu puerum puer
missio puerum tuuu fudisti & huiusmodi de peccatis
ut post obitum tuuu puerum puerum tuuu gaudenter
iustiori mercede qd cu deo ppe & pmi s' vnde &
regnas deus pue fuit fidelis & actus tuuu